

VII. Stofnun samstarfsnefnda til þess að stuðla að framkvæmd samþykktá ILO.

Á þinginu var rætt um möguleika á því að gera samþykkt eða tillögu um að í aðildarríkjunum verði settar á fót samstarfsnefndir, skipaðar fulltrúum ríkisstjórna og aðila vinnumarkaðarins, til þess að auka samvinnu og samráð þessara aðila um þau mál, sem varða Alþjóðavinnuálastofnunina.

Mál þetta varð ekki úrætt og var ákveðið að taka það upp á næsta þingi.

VIII. Jafnrétti kvenna og karla í atvinnu.

Vegna þess að Samcinuðu þjóðirnar höfðu ákveðið að árið 1975 skyldi vera alþjóðlegt kvennaár, var ákveðið að taka jafnréttismál á dagskrá þessa þings. Ekki var ætlunin að gerð yrði alþjóðasamþykkt um málið, heldur skyldu fara fram almennar umræður um það.

Umræður þessar leiddu til þess að gerð var ályktun, sem felur í sér stefnumörkun þingsins í jafnréttismálum, en hún er í stuttu máli í því fólgín að unnið skuli að því öllum árum að sem allra fyrst verði konum veittur sami réttur og sama aðstaða og körlum í öllum atriðum sem atvinnu varða. Hvetur þingið Alþjóðavinnuálastofnunina og aðildarríki hennar til þess að stuðla að því að þessu marki verði náð.

IX. Skipulagsmál.

Á þinginu 1974 var fjallað um breytingar á ýmsum þáttum í skipulagi Alþjóðavinnuálastofnunarinnar. Ekki náðist þá samkomulag um neinar breytingar. Var því skipuð sérstök millipinganevnd til þess að vinna að lausn málsins og skyldi hún leggja tillögur sínar fyrir næsta þing. Neuvdinni hefur tekist að ná nokkrum árangri í starfi sínu, en því var ekki lokið fyrir þingið 1975. Samþykkti þingið því að framlengja umboð neuvdarinnar um eitt ár.

Fylgiskjal I.

Samþykkt nr. 141 um félagssamtök verkafólks í sveitum og þátt þeirra í efnahagslegri og félagslegri þróun.

Allsherjarþing Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, er kom saman til 60. þingsetu sinnar í Genf hinn 4. júní 1975 eftir kveðningu stjórnar Alþjóðavinnuálastofnunarinnar,

viðurkennir að mikilvægi verkafólks í sveitum um heim allan gerir það nauðsynlegt að tengja það efnahagslegri og félagslegri þróun ef bæta á starfskjör þess og lífskjör raunverulega til frambúðar,

gefur því gaum að í mörgum löndum heims og þó einukum í þróunarlöndunum er mikil vannýting á landi og vinnuafli og að þetta gerir það nauðsynlegt að hvetja verkafólk í sveitum til þess að koma á fót friálsu og þróttmiklu samtökum, sem fær séu um að vernda og efla hag meðlima sinna og tryggja raunhæft framlag þeirra til efnahagslegra og félagslegra framfara,

telur að slík samtök gefi og eigi að leggja sitt af mörkum til þess að draga úr ríkjandi skorti á matvælu í ýmsum hlutum heims,

viðurkennir að breyttar ábúðarreglur eru í mörgum þróunarlöndum verulegur þáttur í umbótum á vinnuskilyrðum og lífskiorum verkafólks í sveitum og að samtök slíks verkafólks ætlu því að taka þátt í því að koma slíkum breytingum í framkvæmd,

mínnist ákvæða í gildandi alþjóðasamþykktum og tillögum, sér í lagi Samþykkt um félagafrelsi landbúnaðarfólks, 1921, Samþykkt um félagafrelsi og verndun þess 1948 og Samþykkt um félagafrelsi og samningsrétt, 1949, en þessar samþykktir

staðfesta rétt alls verkafólks, þ. á m. verkafólks í sveitum, til þess að stofna óháð og sjálfstæð samtök. Einnig minnst það ákvæða fjölmargra samþykktu og tillagna Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar, sem varða verkafólk í sveitum og gera ráð fyrir þátttöku félagsamtaka verkafólks m. a. í framkvæmd þessara ákvæða,

minnst afskipta Sameinuðu þjóðanna og sérstofnana þeirra, einkum Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar og Matvæla- og landbúnaðarstofnunar Sameinuðu þjóðanna, af breytingum ábúðar og framfaramálum sveita,

vekur athygli á því að eftirfarandi ákvæði hafa verið samin í samvinnu við Matvæla- og Landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna og að til þess að koma í veg fyrir tvíverknað mun verða höfð stöðug samvinna við þá stofnun og Sameinuðu þjóðirnar um að ýta á og tryggja framkvæmd þessara ákvæða,

hefur samþykkt ákveðnar ábendingar varðandi samtök verkafólks í sveitum og hlut þeirra í efnahagslegri og félagslegri þróun, en það er fjórða mál á dagskrá þessa þings, og

Þar sem þingið hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir það í dag, hinn 23. júní 1975 eftirfarandi samþykkt, sem nefna má Samþykkt um félagsamtök verkafólks í sveitum, 1975:

1. gr.

Samþykkt þessi tekur til hvers konar félagsamtaka verkafólks í sveitum, þar með talin félög, sem ekki eru einungis fyrir verkafólk í sveitum en fara með umboð þess.

2. gr.

1. Að því er tekur til þessarar samþykktar er með orðunum „verkafólk í sveit“ átt við hvern þann mann, sem stundar landbúnað, handið eða skyld störf til sveita hvort sem hann er launþegi eða vinnur sjálfstætt t. d. sem leiguliði eða sjálfseignarhöndi í smáum stíl.
2. Samþykkt þessi tekur einungis til þeirra leiguliða og smábænda á eigin jörð, sem hafa aðaltekjur sínar af landbúnaði, yrkja landið sjálfir aðeins með hjálp fjölskyldu sinnar eða aðfengnu vinnuafli um stundarsakir og ekki
  - a. hafa verkafólk í vinnu að staðaldri,
  - b. hafa í sinni þjónustu verulegan fjölda verkafólks á vissum árstíðum, eða
  - c. eiga jörð, sem setin er af leiguliðum.

3. gr.

1. Allir flokkar verkafólks í sveitum, hvort sem það eru launþegar eða vinnur hjá sjálfu sér, skal eiga rétt á því að stofna og ganga í félög að eigin geðþótta án fyrirfram gefins leyfis og er það aðeins háð reglum hlutaðeigandi félags um inngöngu í það.
2. Grundvallarreglur félagafrelsis skulu fyllilega virtar. Félög verkafólks í sveitum skulu vera óháð, byggð á frjálsum grundvelli og þau skulu vera laus við afskipti, þvinganir eða kúgun.
3. Rétt félagsamtaka verkafólks í sveitum til þess að teljast persóna að lögum skal ekki binda skilyrðum, sem eru þess eðlis að þau hefti beitingu ákvæða fyrri töluliða þessarar greinar.
4. Við beitingu réttar, sem kveðið er á um í þessari grein, skal verkafólk í sveitum og hlutaðeigandi samtök þess virða landslög eins og annað fólk og félagsamtök.
5. Landslög mega ekki vera þannig að þau skerði þau réttindi, sem kveðið er á um í þessari grein og eigi má heldur beita þeim á þann veg.

4. gr.

Það skal vera markmið stefnu þjóðfélagsins varðandi framfaramál sveita að greiða á frjálsum grundvelli fyrir stofnun og eflingu sterkra og sjálfstæðra félagsamtaka verkafólks í sveitum, en það er veigamikil atriði til tryggingar því að

verkafólk í sveitum eigi þátt í efnahagslegum og félagslegum framförum og njóti góðs af þeim án mismununar eins og hún er skilgreind í Samþykkt frá 1958 um misrétti með tilliti til atvinnu eða starfs.

5. gr.

1. Í því skyni að gera félögum verkafólks í sveitum fært að sinna sinu hlutverki í efnahagslegum og félagslegum framförum, skal hvert það aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, setja sér og framfylgja stefnu, sem er á virkan hátt hvetjandi fyrir þessi félög, einkum með það fyrir augum að fjarlægja hindranir fyrir stofnun þeirra, vexti og löglegum framkvæmdum svo og þá mismunun, gagnvart félögum verkafólks í sveitum eða meðlimum þeirra, sem kann að fyrirfinnast í lögum eða framkvæmd.
2. Sérhvert aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, skal tryggja það að lög eða reglugerðir, að teknu tilliti til sérstakra aðstæðna í hverri sveit, hefti ekki stofnun eða vöxt félaga verkafólks í sveitum.

6. gr.

Leitast skal við að auka sem mest skilning á þörf þess að efla þróun félagsamtaka verkafólks í sveitum og hlut þann, sem þau geta átt í því að bæta atvinnu- möguleika og almenn vinnuskilyrði og lífskjör í sveitum svo og að auka þjóðar- tekjurnar og koma á betri skiptingu þeirra.

7. gr.

Formlegar fullgildingar á þessari samþykkt skulu sendar framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu- málaskrifstofunnar til skrásetningar.

8. gr.

1. Þessi samþykkt skal einungis bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnu- málaskrifstofunnar, sem hafa látið framkvæmdastjóranum skrá fullgildingar sínar.
2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa verið skráðar hjá framkvæmdastjóranum.
3. Síðan gengur þessi samþykkt í gildi, að því er snertir hvert aðildarríki, tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

9. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að liðnum tíu árum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal senda framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu- málaskrifstofunnar til skrásetningar. Slík upp- sögn öðlast ekki gildi fyrr en ár er liðið frá skrásetningardegi hennar.
2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins, sem um getur í fyrri tölulið, rétt þann til uppsagnar, sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í annað tíu ára tímabil, og síðan getur það sagt þessari samþykkt upp að loknu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

10. gr.

1. Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnu- málaskrifstofunnar skal tilkynna öllum aðildar- ríkjum Alþjóðavinnu- málaskrifstofunnar skráningu allra fullgildinga og upp- sagna, sem aðildarríki stofnunarinnar hafa sent honum.
2. Þegar framkvæmdastjórinn tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar fullgildingarinnar, sem honum berst, skal hann vekja athygli þeirra á, hvaða dag samþykktin gangi í gildi.

11. gr.

Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnuáskrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar samkvæmt 102. grein sáttmála Sameinuðu þjóðanna, allar upplýsingar um fullgildingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi greina.

12. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnuáskrifstofunnar kann að álita það nauðsynlegt skal hún leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd þessarar samþykktar og athuga jafnframt, hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins breytingar á henni allri eða hluta hennar.

13. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem breytir þessari samþykkt að meira eða minna leyti og sú samþykkt mælir ekki fyrir á annan veg, þá skal:
  - a. fullgilding aðildarríkis á hinni nýju samþykkt ipso jure hafa í för með sér tafarlausa uppsögn þessarar samþykktar, hvað sem ákvæðum 9. greinar hér að framan líður, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim tíma er það gerist;
  - b. aðildarríkjum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt, eftir að hin nýja samþykkt gekk í gildi.
2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu eins og hún er að formi og efni hvað snertir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana en ekki hina nýju samþykkt.

14. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.

Fylgiskjal II.**Samþykkt nr. 142 um starfsfræðslu og starfsþjálfun sem þætti í þróun vinnuafls.**

Allsherjarþing Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, er kom saman til 60. þingsetu sinnar í Genf hinn 4. júní 1975 eftir kvaðningu stjórnar Alþjóðavinnuáskrifstofunnar

hefur samþykkt ákveðnar ábendingar varðandi þróun vinnuafls með starfsfræðslu og starfsþjálfun, en það er 6. mál á dagskrá þingsins, og

þar sem það hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir þingið í dag, hinn 23. júní 1975 eftirfarandi samþykkt, sem nefnist samþykkt um þróun vinnuafls, 1975:

1. gr.

1. Sérhvert aðildarríki skal setja sér og þróa viðtæka og samræmda stefnuskrá og áætlanir um starfsfræðslu og starfsþjálfun í nánnum tengslum við atvinnu, sér í lagi á vegum hinnar opinberu vinnumiðlunar.
2. Í þessum stefnuskrám og áætlunum skal taka hæfilegt tillit til
  - a. vinnuaflsþarfa, atvinnuömguleika og vandamála í sambandi við vinnu, bæði með tilliti til landsins alls og einstakra landshluta;
  - b. þróunarstigs á sviði efnahags-, félags- og menningarmála;
  - c. gagnkvæmra tengsla milli þróunar vinnuafls og annarra efnahagslegra, félagslegra og menningarlegra markmiða.
3. Stefnuskránum og áætlununum skal framfylgja með aðferðum, sem hæfa aðslæðum í landinu.
4. Stefnuskrárnar og áætlanirnar skulu miða að því að auka hæfni einstaklinganna til þess að skilja hið starfslega og félagslega umhverfi og hafa áhrif á það bæði hver fyrir sig og í félagi.